ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 24.10.2011
COM(2011) 671 окончателен

2011/0291 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която ще бъде взета от името на Европейския съюз в съвместния комитет, създаден съгласно Споразумението между Европейската общност и нейните държави-членки, от една страна, и Конфедерация Швейцария, от друга, относно свободното движение на хора във връзка със замяната на приложение II към Споразумението относно координация на схемите за социална сигурност

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

На 1 юни 2002 г. влезе в сила Споразумението между Европейската общност и нейните държави-членки, от една страна, и Конфедерация Швейцария, от друга страна, относно свободното движение на хора. Приложение II към това споразумение предвижда координацията на схемите за социална сигурност.

Съгласно член 18 от Споразумението, съвместният комитет ЕС—Швейцария относно свободното движение на хора може да приема изменения на приложение II към Споразумението. В член 2 от Решение 2002/309/ЕО, Евратом на Съвета и на Комисията относно Споразумение за научно и технологично сътрудничество от 4 април 2002 г. за сключване на седем споразумения с Швейцарската конфедерация се предвижда, че Съветът, по предложение на Комисията, определя позицията, която Общността да приеме по отношение на подобни решения на съвместния комитет.

С оглед да се гарантира последователно и правилно прилагане на законодателството на ЕС и да се избегнат административни и евентуално правни пречки, приложение II към Споразумението следва да се позовава на цялото приложимо законодателство на ЕС и на решенията на Административната комисия за координация на системите за социална сигурност. Следователно приложение II към Споразумението трябва да се актуализира, по-специално за да интегрира модернизираната система за координация на схемите за социална сигурност, която започна да се прилага в рамките на ЕС от 1 май 2010 г., т.е. Регламент № 883/2004, изменен с Регламент № 988/2009, Регламент № 987/2009 за неговото прилагане и решенията и препоръките на Административната комисия. В регламенти № 883/2004, 988/2009 и 987/2009 се посочва, че те важат за Швейцария.

За тази цел Комисията представи предложение за решение на Съвета за позицията, която да бъде взета от Съюза в Съвместния комитет, създаден със Споразумението на 28 юни 2010 г. Предложението на Комисията в последствие беше изменено, с цел позоваване като правно основание на член 48 от ДФЕС (координация на системите за социална сигурност), съвместно с член 218, параграф 9 от ДФЕС.

Съветът прие своето решение на 6 декември 2010 г. Решението на Съвета беше прието въз основа на член 79 от ДФЕС, съвместно с член 218, параграф 9 от ДФЕС. Комисията издаде декларация в полза на член 48 от ДФЕС за правилното правно основание. Комисията припомни, по-специално, че член 48 от ДФЕС предвижда обхващане от достиженията на правото на ЕС в сферата на социалната сигурност на граждани на трети държави и че целите и разпоредбите на Споразумението за свободното движение на хора има за цел обхващане от законодателството на ЕС, по-специално от разпоредбите за свободното движение на работници, на граждани на Швейцария в ЕС.

Член 79 от ДФЕС попада в дял V (пространство на свобода, сигурност и правосъдие) и означава приложимост на протоколи № 21 и № 22. Като следствие, решението на Съвета не е обвързващо за Обединеното кралство, Ирландия и Дания.

Ирландия и Дания впоследствие се присъединиха към позицията на Съюза, но не и Обединеното кралство. Представителят на ЕС в Съвместния комитет предложи на Швейцария приемането на проекта на решение на Съвместния комитет въз основа на

позицията, взета от Съвета от името на ЕС и неговите държави-членки, включително Ирландия и Дания (които се присъединиха към позицията на Съюза), но с изключение на Обединеното кралство. Обединеното кралство представи самостоятелно своята специфична позиция. Обединеното кралство предложи, по-конкретно, неприлагането в отношенията между Швейцария и Обединеното кралство на правилата за координация на системите за социална сигурност към тези икономически неактивни лица, които са обхванати от правилата на ЕС за координация с влизането в сила на Регламент № 883/2004.

С писмо от 2 септември 2011 г. Швейцария информира представителя на ЕС в Съвместния комитет, че предложеното решение на Съвместния комитет и предложението на Обединеното кралство, като такива не са приемливи за Швейцария. Преди всичко Швейцария съжалява, че ЕС не е приел текста, който вече беше одобрен от швейцарското правителство през март 2011 г. Този текст съответства на оригиналното предложение на Комисията. Второ, Швейцария посочва, че би могла да приеме такава резерва за Обединеното кралство, само ако бъдат въведени допълнителни дерогации по отношение на неактивните лица, които да се прилагат по отношение на всички държави-членки на ЕС.

Отказът на Швейцария означава, че е необходимо ново решение на Съвета за позицията която да бъде взета от ЕС в Съвместния комитет по отношение на преразглеждането на приложение II. Това предложение за ново решение на Съвета е въз основа на член 48 от ДФЕС, съвместно с член 218, параграф 9 от ДФЕС, тъй като Комисията остава убедена, че това е правилното правно основание. Освен това, настоящото предложение взема предвид текста на проекта на решение на Съвместния комитет, който беше одобрен от швейцарското правителство през март 2011 г., което може също да осигури най-добро постигане на целта на хомогенно и съгласувано прилагане на законодателството на ЕС за координацията на системите за социална сигурност в отношенията между ЕС и Швейцария.

2. РЕЗУЛТАТИ ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Актуализираната версия на приложение II към прикрепеното предложение е резултат от технически обсъждания, в които се включиха експерти по социална сигурност, по-специално от швейцарската социалноосигурителна администрация и от Европейския съюз. Резултатът беше предоставен за информация на 318-то заседание на Административната комисия за координацията на системите за социална сигурност на 16 декември 2009 г., на което делегациите приветстваха предложението. Актуализирането на приложение II ще опрости и модернизира координацията на схемите за социална сигурност между Швейцария и държавите-членки на ЕС, по-специално като въведе новия Регламент № 883/2004, изменен с Регламент № 988/2009 и Регламент № 987/2009. Това ще окаже положително въздействие в сравнение със съществуващото законодателство и ще подобри административните процедури за всички ползватели на регламентите, включително националните органи по социална сигурност, работодателите (по-специално малките и средни предприятия) и отделните граждани.

3. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

РАЗДЕЛ А: ПОСОЧЕНИ АКТОВЕ

Във връзка с **Регламент № 883/2004**, причините за вписване на текстове в приложенията относно Швейцария са следните:

– по отношение на **приложение I, част I към Регламент № 883/2004** („авансови плащания за издръжка“), Швейцария се отказва от възможността да освободи авансовите плащания за поддръжка от прилагането на Регламент № 883/04, като направи специално вписване на текст.

– по отношение на **приложение I, част II към Регламент № 883/2004** („специални помощи за раждане на дете и осиновяване“) няма промяна по същество и този текст съответства на настоящия текст в приложение II, раздел II към Регламент 1408/71).

– по отношение на **приложение II към Регламент № 883/2004** („разпоредби на конвенции, които остават в сила…“):

Тези текстове, които съответстват на приложение III, част А и част Б към Регламент 1408/71 и които се отнасят до плащането на парични обезщетения на лица, пребиваващи в трета държава, вече не са изброени в това приложение. Гражданите на ЕС, които пребиват в трета държава, могат да се позовават на член 4 от Регламент 883/2004, тъй като тази клауза за равно третиране вече не се отнася до „пребиваване в ЕС“ (което съответства на член 3, параграф 1, изменен с Регламент 647/2005).

Швейцария ще трябва да изнася пенсии въз основа на член 4 от Регламент № 883/2004 (равно третиране), тъй като нейното национално законодателство гарантира изплащането на швейцарски пенсии на швейцарски граждани по целия свят.

Ще бъдат подобрени правата на гражданите на ЕС, които понастоящем не са обхванати от двустранно споразумение, например гражданите на Естония, Латвия, Литва, Унгария, Малта, Полша, Румъния и Словакия, тъй като Швейцария сега ще трябва да изнася пенсии за граждани на всички държави-членки на ЕС в трети държави така, както Швейцария го прави за швейцарски граждани.

По отношение на текста, касаещ **Германия—Швейцария**, има две конвенции, които вече са изброени в настоящото приложение III към Регламент № 1408/71:

Конвенцията в точка а) предлага на неактивните жители на Büsingen, които иначе не са осигурени в Германия, възможността да се присъединят към швейцарската здравноосигурителна схема (точка i) и улеснява достъпа до здравноосигурителната схема на Германия за работници, които се завръщат в Германия (точка ii).

Конвенцията в точка б) касае осигуряване при безработица и позволява на пограничните работници от Büsingen да получават, при определени условия, такива обезщетения за безработица, каквито биха получавали, ако са пребиваващи в Швейцария. Член 8, параграф 5 от тази конвенция предвижда Германия (област Büsingen) да внася сума, равна на кантоналната вноска съгласно швейцарското законодателство, за покриване на разходите за действителните места от мерки за насърчаване на заетостта за работници, подлежащи на тази разпоредба. По отношение на текста, касаещ **Испания—Швейцария**, той съответства на настоящия текст в

приложение III към Регламент № 1408/71. Текстът касае испанската „Convenio especial“, т.е. чуждестранните работници, които се завръщат в Испания, могат да се присъединят към испанската здравноосигурителна схема и следователно вече не са длъжни да се осигуряват за пенсия съгласно разпоредбите на швейцарското здравно осигуряване.

По отношение на текста, касаещ **Италия—Швейцария**, той се отнася до натрупването на периоди, реализирани в трети държави, и позволява да се вземат предвид периодите на осигуряване на швейцарски или италиански граждани в трети държави, за да отговорят на условията за придобиване на право на пенсия от Италия (едностранна разпоредба). Този текст е необходим, тъй като Швейцария не е в позиция да прилага препоръка P1, свързана със съдебното решение Gottardo, тъй като то е пряко основано на ДФЕС (бивш Договор за ЕО).

– по отношение на **приложение III към Регламент № 883/2004** („ограничение на правата на обезщетения в натура за членовете на семейството на пограничен работник“), няма текстове, свързани с Швейцария.

– по отношение на **приложение IV към Регламент № 883/2004** („повече права за пенсионери, завърнали се в компетентната държава-членка“), Швейцария е добавена към този списък.

– по отношение на **приложения V, VI и VII към Регламент № 883/2004**, няма текстове, свързани с Швейцария.

– по отношение на **приложение VIII, част 1 към Регламент № 883/2004** („случаи, при които пропорционалното изчисление се отказва в съответствие с член 52, параграф 4“), Швейцария е посочена в списъка по отношение на вече посочената нейна схема в съответствие с приложение IV B към Регламент 1408/71, т.е. изчислението на пенсиите съгласно швейцарското право в съответствие с член 52, параграф 1 води до обезщетение, равно или по-високо от пропорционалното обезщетение, изчислено в съответствие с член 52, параграф 1, буква б).

– по отношение на **приложение VIII, част 2 към Регламент № 883/2004** („случаи, при които се прилага член 52, параграф 5“), швейцарските пенсии за старост, за преживели лица или за инвалидност съгласно законово установените планове за професионални обезщетения са посочени в списъка. Тази схема понастоящем е посочена в списъка съгласно приложение IV B към Регламент 1408/71. Тази схема е посочена в списъка в част 2 от приложение VIII към Регламент 883/2004, тъй като пенсиите в него се изчисляват въз основа на натрупани и капитализирани лични спестявания, т.е. периодите от време не са от значение за изчислението.

– по отношение на **приложение IX, част II към Регламент № 883/2004** („обезщетения, посочени в член 54, параграф 2, буква б) от регламента, чийто размер се определя на основата на завършения период, който е сметнат за придобит между датата на настъпване на риска и по-късна дата“**) има текст, касаещ швейцарските пенсии за преживели лица и за инвалидност съгласно** законово установените **планове за професионални обезщетения**. Този текст съответства на настоящия текст в приложение IV.Г, част 2 към Регламент № 1408/71.

– по отношение на **приложение X към Регламент № 883/2004** („специални парични обезщетения, независещи от вноски“), **текстове № 1, 2 и 3** съответстват на настоящите текстове от приложение IIа. Въпреки това, ако се вземе под внимание факта, че тези текстове бяха включени преди по-строгите критерии съгласно приложение IIа към Регламент № 1408/71 да се въведат с Регламент № 647/2005 (които съответстват на критериите в приложение X към Регламент № 883/2004), за поддържането на записите към приложение X е необходимо тези текстове да се съгласуват с изискванията, определени в приложение X. В това отношение тези текстове могат да се обосноват по следния начин:

По отношение на **текст № 1** относно допълнителните обезщетения (Федерален закон за допълнителните обезщетения от 19 март 1965 г.) и сходни обезщетения, предвидени съгласно кантоналното законодателство:

С оглед на Регламент № 883/2004, швейцарската делегация поиска в списъка със специални парични обезщетения, независещи от вноски, да се запазят допълнителните обезщетения, посочени в списъка в настоящото приложение IIа към Регламент 1408/71, давайки следната обосновка:

1. Описание на обезщетението

Що се отнася до федералните обезщетения, те се отпускат, когато пенсията за старост, инвалидност или за преживели лица не покрива основните нужди. Условията за отпускане на тези обезщетения са следните. Лицето, претендиращо за обезщетение, трябва:

– да получава доходи под установения минимален доход, покриващ основните нужди (жилище, здравна осигуровка, храна);

– да има право на пенсия за старост, инвалидност или за преживяло лице;

– да е с постоянен адрес и да пребивава в Швейцария.

Обезщетенията възлизат на разликата между минималния установен доход и реалния доход на лицето (пенсии, доходи на партньора, активи). Обезщетенията се финансират изключително от общите данъци на Конфедерацията и кантоните.

Размер на установените понастоящем минимални доходи:

– за едно лице: 18 720 CHF/година

– за двойка: 28 080 CHF/година

Що се отнася до кантоналните обезщетения, кантоните могат да предоставят подобни допълнителни обезщетения към пенсията за старост, инвалидност или за преживели лица, които да допълват федералните допълнителни обезщетения.

Понастоящем осем кантона имат подобна паралелна система на допълнителни обезщетения към пенсията за старост, инвалидност или за преживели лица. Като правило лицето трябва да получава допълнителни федерални обезщетения, за да има право на кантонални обезщетения.

2. Квалифициране като специално обезщетение, независещо от вноски

Федералните и кантоналните допълнителни обезщетения отговарят на всички необходими критерии, за да се считат за специални обезщетения, независещи от вноски, съгласно член 70, параграф 2 от Регламент № 883/2004, като се вземе под внимание цялата съответна съдебна практика на Съда на Европейския съюз, свързана със специални обезщетения, независещи от вноски:

а) Те са специални (смесени) обезщетения: От една страна имат характеристики на социални осигуровки, тъй като въпросните лица имат ясно определено законно право да ги получават. Предназначени са да допълват пенсиите, за да се гарантира минималния размер на средства за съществуване и следователно са свързани с основните пенсии и риска от старост и инвалидност. От друга страна, те имат характеристики на социално подпомагане, тъй като се предоставят само на пенсионери, чиито общи доходи не достигат минимума, установен от законодателството. Това е тясно свързано със социално-икономическата ситуация в Швейцария, тъй като съответства на минималните основни нужди в Швейцария. Обезщетенията не зависят от периоди на работа или осигурителни вноски;

б) Те не зависят от вноски: финансират се почти изцяло от данъци и не зависят от осигурителни вноски.

Що се отнася до **текст № 2**, касаещ пенсии в случай на затруднения съгласно осигуряването за инвалидност (член 28, алинея 1а от Федералния закон за осигуряване при инвалидност от 19 юни 1959 г., изменен на 7 октомври 1994 г.), швейцарската делегация отправи искане този текст да бъде запазен в настоящото приложение IIа към Регламент № 1408/7 поради следните причини:

1. Описание на обезщетението

Пенсията за затруднения беше отменена, считано от 1 януари 2004 г. Тя беше заменена от допълнителни обезщетения, но все още се предоставя в някои случаи въз основа на преходни разпоредби (понастоящем около 500 получатели) и следователно трябва да се посочи в приложение X към Регламент № 883/04.

Пенсията за затруднения е допълнителна сума, отпускана на лица с право на четвърт пенсия за инвалидност (степен на инвалидност между 40 % и 49 %), чието персонално положение е трудно и не позволява да се получава минималния доход за достойно съществуване („случаи на затруднения“). Добавката за затруднения съответства на четвърт пенсия. В резултат на това получателят получава еквивалента на половин пенсия. Пенсията за затруднения се плаща само в Швейцария.

Условията за отпускане на обезщетения са следните. Лицата, претендиращи за обезщетения, трябва:

– да имат право на пенсия за инвалидност;

– да не разполагат с достатъчни средства;

– да са с постоянен адрес и да пребивават в Швейцария.

2. Квалифициране като специално обезщетение, независещо от вноски

Пенсиите за инвалидност в случай на затруднения отговарят на всички необходими критерии, за да се считат за специални обезщетения, независещи от вноски, съгласно член 70, параграф 2 от Регламент № 883/2004, като се вземе под внимание цялата съответна съдебна практика на Съда на Европейския съюз, свързана със специални обезщетения, независещи от вноски, и като се направи позоваване на решението на СЕС от 29 април 2004 г. по дело C-160/02, Skalka:

а) Това е специално (смесено) обезщетение: От една страна има характеристики на социални осигуровки, тъй като въпросните лица имат ясно определено законно право да го получават. Предназначено е да допълва размера на обикновените пенсии, за да се гарантира минималния размер на средства за съществуване. Свързано е основните пенсии за инвалидност и риска от инвалидност. От друга страна, то има характеристики на социално подпомагане, тъй като се предоставя само на пенсионери в затруднено икономическо положение. Тясно свързано е със социално-икономическата ситуация в Швейцария, тъй като размерът му съответства на обикновената пенсия. Обезщетението не зависи от периоди на работа или осигурителни вноски;

б) Обезщетението не зависи от вноски, тъй като се финансира от данъци и не зависи от вноски.

Що се отнася до **текст № 3**, касаещ смесените обезщетения, независещи от вноски, в случай на безработица, предвидени в кантоналното законодателство, са дадени следните причини:

1. Описание на обезщетението

Осем кантона са въвели такива помощи: Basel-Stadt, Geneva, Jura, Neuchâtel, Schaffhausen, Tessin, Uri, Zug. Тези обезщетения се отпускат на търсещите работа лица, чиито права за федерални обезщетения за безработица са прекъснати, за да могат отново да се интегрират в заетостта и да се избегне социално подпомагане и социално изключване.

Съгласно условията за придобиване на права, лицата, претендиращи за обезщетения, трябва:

- да получават доход, по-нисък от минималния, установен от кантона;
- да нямат повече права на федерални обезщетения за безработица;
- да търсят работа и да са готови за започнат да работят;
- да са с постоянен адрес и да пребивават в кантона.

Видовете обезщетения са: дневни надбавки и/или обезщетения за различни мерки за реинтегриране (курсове за обучение и др.).

Те се финансират почти изцяло от данъци.

2. Квалифициране като специално обезщетение, независещо от вноски

Тези кантонални помощи за търсещи работа лица отговарят на всички необходими критерии, за да се считат за специални обезщетения, независещи от вноски, съгласно член 70, параграф 2 от Регламент № 883/2004, като се вземе под внимание цялата съответна практика на съда на Съда на Европейския съюз, свързана със специални обезщетения, независещи от вноски:

а) Те са специални (смесени) обезщетения: От една страна имат характеристики на социални осигуровки, тъй като въпросните лица имат ясно определено законно право да ги получават. Предназначени са да допълват федералните обезщетения за безработица, за да се гарантира минимален доход, и са ясно свързани с риска от безработица. От друга страна, те имат характеристики на социално подпомагане, тъй като се предоставят само на търсещи работа лица, чиито общи доходи не достигат минимума, установен от законодателството. Те са тясно свързани със социално-икономическата ситуация в Швейцария, тъй като се отнасят до минималните доходи в кантона на пребиваване и са свързани с местния пазар на труда. Те не зависят от периоди на вноски;

б) Те не зависят от вноски: финансират се изцяло от данъци и не зависят от никакви вноски.

Що се отнася до **текст № 4**, касаещ извънредните пенсии за инвалидност, независещи от вноски, за младежи с увреждания (член 39 от Федералния закон за осигуряване при инвалидност от 19 юни 1959 г.), Швейцария обоснова текста по следния начин:

С оглед на Регламент № 883/2004, който е приложим и към неактивни лица, швейцарската делегация отправи искане извънредните пенсии за неактивни лица с увреждания да се включат в списъка на специалните парични обезщетения, независещи от вноски, поради следната обосновка:

1. Описание на обезщетението

С оглед да имат право да получават редовна швейцарска пенсия за инвалидност, към момента на настъпване на неработоспособността (инвалидността) осигурените лица трябва да са плащали вноски най-малко три години. Лицата с увреждания по рождение или от детството си не могат да изпълнят това условие, тъй като са били неработоспособни още преди да достигнат възрастта, от която започват да се удържат вноски.

Тези лица имат право на специално обезщетение, което съответства на размера на минималната редовна пенсия за инвалидност. Обезщетението се отпуска на лица над 18 години и при условие че живеят в Швейцария.

Тъй като това обезщетение не се изчислява въз основа на вноски, то се нарича „извънредна пенсия за инвалидност“.

2. Квалифициране като специално обезщетение, независещо от вноски

Извънредната пенсия за инвалидност отговаря на всички необходими критерии, за да се счита за специално обезщетение, независещо от вноски, съгласно член 4, параграф 2а от Регламент № 1408/71, като се вземе под внимание цялата съответна практика на съда

на Съда на Европейския съюз, свързана със специални парични обезщетения, независещи от вноски:

а) Това обезщетение е хибридно (смесено) обезщетение: От една страна то има характеристики на социални осигуровки, тъй като въпросните лица имат ясно определено законно право да го получават и покрива риска от инвалидност. От друга страна то се доближава до социалното подпомагане в смисъл, че не зависи от периоди на работа или осигурителни вноски и е предназначено да облекчава необходимостта, като гарантира минимални доходи за съществуване на група в неравностойно социално положение (младежи с увреждания);

б) Това е специално обезщетение: То представлява обезщетение за заместване на доходите, предназначено за тези лица, които не отговарят на условията за осигуряване, за да получават редовна пенсия за инвалидност. То е тясно свързано със социално-икономическата ситуация в Швейцария, тъй като съответства на минималната пенсия в Швейцария;

в) То не зависи от вноски: Не се финансира от вноски. Федералното правителство поема целия разход за това обезщетение.

В дело C-154/05 Kersbergen-Lap и Dams-Schipper Съдът на Европейския съюз (СЕС) счете нидерландското обезщетение Wajong за специално обезщетение, независещо от вноски. СЕС потвърди това решение в дело C-287/05 Hendrix. Подобно на швейцарската извънредна пенсия за инвалидност, нидерландското обезщетение Wajong предвижда плащане на обезщетения на младежи, които страдат от дългосрочна неработоспособност, но не отговарят на условията за получаване на редовна пенсия за инвалидност.

С цел да не се стигне до по-неблагоприятна ситуация в сравнение със статуквото, предложеният от Швейцария текст е ограничен до лица, които преди настъпване на неработоспособността не са подлежали на швейцарското законодателство въз основа на дейност като заети (например като чираци) или самостоятелно заети лица.

– по отношение на **приложение XI към Регламент № 883/2004 („специални разпоредби за прилагане на законодателството на държавите-членки“):**

  – по отношение на **текстове № 1 и 2**, Швейцария обоснова предложенията си по следния начин:

Швейцария предлага да се запазят двата текста в приложение VI към Регламент 1408/71 относно достъпа до доброволно пенсионно осигуряване в Швейцария (точка 1) и до продължено осигуряване по избор (точка 2) за лица, които живеят извън териториалния обхват на Споразумението между Швейцария и ЕС за свободното движение на хора. Тези текстове ще бъдат включени в приложение XI към Регламент 883/2004. Причина за тези текстове:

Относно **текст № 1** (доброволно осигуряване):

Гражданите на Швейцария и държавите-членки на ЕС могат по избор да подадат заявление за членство в осигурителните схеми на Швейцария за старост, за преживели лица и за инвалидност.

Тъй като доброволното осигуряване се финансира отчасти от швейцарски държавни приходи, единствено лица, които имат тясна връзка с Швейцария, могат да участват в тази осигурителна схема. Поради това преди да поискат членство те трябва да са се осигурявали в продължение на пет години в швейцарската осигурителна схема за старост, за преживели лица и за инвалидност, преди да поискат членство. Това изискване е приложимо еднакво към гражданите на Швейцария и на ЕС, които пребивават извън териториалния обхват на Споразумението за свободното движение на хора.

Относно **текст № 2 (**Продължено осигуряване, когато се работи за швейцарски работодател в чужбина):

Лицата, които работят за швейцарски работодател в чужбина, могат да продължат да плащат осигурителните си вноски по осигурителните схеми за старост, за преживели лица и за инвалидност. Въпреки това работодателят, който ще плаща половината от вноските, трябва да се съгласи с тази уговорка. Тъй като продълженото осигуряване отчасти се финансира от швейцарски държавни приходи, единствено лицата, които имат тясна връзка с Швейцария, могат да участват в тази осигурителна схема. Поради това преди да поискат членство те трябва да са се осигурявали в продължение на пет години в швейцарската осигурителна схема за старост, за преживели лица и за инвалидност, преди да поискат членство. Това изискване е приложимо еднакво към гражданите на Швейцария и на ЕС, които пребивават извън териториалния обхват на Споразумението за свободното движение на хора.

Относно **текст № 3,** той съответства на съществуващия текст № 3 в приложение VI към Регламент № 1408/71. Тази възможност по избор дава повече права на работниците мигранти и членовете на семействата им. Това право беше поискано от много работници мигранти, тъй като така могат да избегнат плащането на по-високи здравни вноски в Швейцария, отколкото в съответната им държава-членка.

Относно **текст № 4,** Швейцария предлага да се запази този текст, съответстващ на точка 3а от приложение VI към Регламент № 1408/71 относно нетрудови злополуки. Този текст ще бъде включен в приложение XI към Регламент № 883/2004.

Лицата, които работят в Швейцария и живеят в Австрия, Германия, Франция или Италия, имат право да избират дали да се осигуряват срещу болест в тяхната държава на пребиваване вместо в Швейцария (право на изключение; точка 3, буква б) от приложение VI, Швейцария, към Регламент № 1408/71).

В такива случаи, при нетрудови злополуки може да възникне едновременна отговорност на швейцарската институция за осигуряване срещу злополуки и институцията за здравно осигуряване на държавата на пребиваване. Всъщност съгласно швейцарското законодателство нетрудовите злополуки се третират като трудови злополуки и професионални заболявания, докато съгласно законодателството на съответните държави-членки те се третират като обезщетения за болест в натура.

Необходима е ясна разпоредба за разпределението на разходите.

Относно **текст № 5,** той съответства на съществуващия текст № 3б от приложение VI към Регламент № 1408/71. Той е свързан със ситуацията, в която лице, което работи в Швейцария и пребивава в друга държава-членка, е избрало да се осигурява в държавата

на пребиваване. В тази ситуация текстът гарантира, че член 19 от Регламент № 883/2004 се прилага по такъв начин, че въпросното лице да получава необходимата медицинска грижа по време на престоя си в Швейцария (която в този случай не е компетентната държава от финансова гледна точка).

Формулировката беше подобрена, за да се гарантира, че и членовете на семейството са включени.

Текстове № 4 и 6 от приложение VI към Регламент 1408/71 вече не са необходими, тъй като са обхванати от член 18 и член 27, параграф 2 от Регламент № 883/2004.

По отношение на **текст № 6,** той съответства на настоящия текст № 5 от приложение VI към Регламент 1408/71. В него, в съответствие с член 62, параграф 1 от новия Регламент № 987/2009 за прилагане на Регламент № 883/2004, се предвижда, че компетентната институция ще възстанови на институцията, която е предоставила обезщетения в Швейцария, реалната сума, посочена в отчетите ѝ. Това е приложимо и по отношение на обезщетения, предоставени в Швейцария, на лица, които са се отказали от осигуряване в държавата на пребиваване, съгласно текст № 3, точка а) от приложение XI.

Относно **текст № 7,** той съответства на настоящия текст № 7 от приложение VI към Регламент № 1408/71 и Швейцария предлага да се запази точка 7 от приложение VI към Регламент № 1408/71 относно паричните обезщетения за болест.

В Швейцария осигуряването за получаване на парични обезщетения за болест не е задължително. Всеки, който се осигурява за обезщетения в натура за болест в Швейцария, има право да се присъедини към тази допълнителна осигурителна схема.

Осигурените лица могат да сменят своето осигурително дружество по всяко време. В този случай новото осигурително дружество има право да изключи плащането за рискове и заболявания, които вече са съществували преди лицето да се присъедини.

Въпреки това, ако въпросното лице е било задължено да смени осигурителното си дружество, защото е започнало нова работа или се е преместило на място, където предишното дружество не извършва дейност, новото осигурително дружество трябва да го приеме без допълнителни ограничения. В такива случаи предишното осигурително дружество трябва да издаде удостоверение, което показва, че смяната на институцията не е по желание. Новото осигурително дружество е обвързано от този документ, който важи за период от три месеца. Докато предишното осигурително дружество не предостави удостоверението на осигуреното лице, то остава отговорно за всички парични обезщетения, които не са покрити от новото осигурително дружество.

Ако дадено лице се е осигурявало в институция в държава-членка на ЕС, то не може да получи удостоверение, доказващо, че условията за приемане без ограничения са спазени. С оглед да се защитят такива лица, се взимат под внимание предишните периоди на здравно осигуряване в друга държава-членка и не се прилага клаузата за изключването на покритието за вече съществуващи заболявания или рискове. Както и в рамките на Швейцария, смяната на институцията трябва да приключи в срок от три месеца.

Точка 8 от приложение VI към Регламент № 1408/71 не се прехвърля в приложение XI към Регламент № 883/2004. В Швейцария покритието на осигуровката за инвалидност зависи или от пребиваване на лицето в Швейцария, или от извършване на възмездна дейност в Швейцария. Лицата, които живеят извън Швейцария (например погранични работници), които са прекъснали възмездната си дейност поради заболяване или злополука, вече не се осигуряват и не могат да плащат вноски. Ако тези лица са работили в Швейцария по-малко от година, те нямат право на пенсия за инвалидност, тъй като не отговарят на изискването за минимален осигурителен период. До края на 2007 г. минималният осигурителен период беше само една година. С оглед да се позволи на бившите погранични работници да отговорят на това условие за минимален осигурителен период, в точка 8 от приложение VI се предвижда задължението да плащат вноски в швейцарската схема за пенсионно осигуряване една година след началото на неработоспособността, при условие че не подлежат на законодателството на друга държава-членка на основание на нова дейност.

От 1 януари 2008 г. минималният осигурителен период за швейцарски пенсии за инвалидност беше увеличен на три години. Сега този текст е излишен: поддържането на статут на осигуряване на дадено лице и задължението да плаща вноски вече не е обосновано, тъй като тази допълнителна година в много случаи не би оказала въздействие върху правото на обезщетение и е несъвместима с правилата за компетентност, заложени в приложение II към Регламент № 883/2004.

Относно текст **№ 8,** той съответства на текст № 9 от приложение VI към Регламент № 1408/71, а причините за текста са следните: Съгласно швейцарското законодателство за осигуряване за инвалидност мерки за рехабилитация се предоставят само при условие че въпросното лице е осигурено. Осигурителното покритие зависи или от пребиваване на лицето в Швейцария, или от извършването на възмездна дейност в Швейцария. Лицата, които живеят извън Швейцария (например погранични работници), които са прекъснали възмездната си дейност поради заболяване или злополука, вече не се осигуряват. Текстът в приложение XI гарантира, че тези лица все пак да могат да се възползват от мерките за рехабилитация, въпреки че Швейцария е престанала да бъде компетентната държава. Текстът касае предимно мерки за професионално обучение, предназначени да интегрират лицето отново на работа. Продължаването на осигуряването по време на мерките може да позволи на въпросното лице да достигне максималния осигурителен период за пенсия за инвалидност, ако е необходимо.

Съществуващият текст беше изменен, тъй като ситуациите, към които е приложима тази разпоредба, трябва да се определят с по-голяма прецизност. Той ще покрива само периода непосредствено след прекратяване на трудовите взаимоотношения в Швейцария, поради което беше включен текстът „*докато започне да се изплаща пенсия за инвалидност*“, така че пенсионерите нямат право на тези обезщетения.

По отношение на **прилагането на Регламент № 987/2009,** текстовете в приложенията, свързани с Швейцария, са обосновани както следва:

– по отношение на **приложение 1 към Регламент № 987/2009** („разпоредби за прилагане на двустранни споразумения…“), посочени са двустранните споразумения с Франция и Италия, в които са определени специални процедури за възстановяване на обезщетения за здравни грижи;

– по отношение на **приложения 3 и 5 от Регламент № 987/2009,** няма текстове, свързани с Швейцария.

РАЗДЕЛ Б: АКТОВЕ, КОИТО ДОГОВАРЯЩИТЕ СЕ СТРАНИ ВЗЕМАТ НАДЛЕЖНО ПРЕДВИД

Настоящият раздел съдържа новия набор от решения, взети от Административната комисия за координацията на системите за социална сигурност.

РАЗДЕЛ В: АКТОВЕ, КОИТО ДОГОВАРЯЩИТЕ СЕ СТРАНИ ОБРЪЩАТ ВНИМАНИЕ

Настоящият раздел съдържа набора от препоръки, приети от Административната комисия за координацията на системите за социална сигурност.

ПРОТОКОЛ

По отношение на протокола към приложение II, се разглеждат 3 въпроса:

Първо, по отношение на **осигуряването при безработица**, касаещо работници, които имат разрешения за пребиваване в Швейцария за период, по-кратък от една година, тази точка беше актуализирана във връзка с граждани на ЕС-8 и ЕС-2, за които продължава да се прилага настоящата система за възстановяване на средства. Тази система за възстановяване на средства се прилага по отношение на граждани на ЕС-8 до 30 април 2011 г., виж настоящата точка 4 от протокола към приложение II към Споразумението ЕС—Швейцария, а по отношение на граждани на ЕС-2 — до 31 май 2016 г., виж точка 5 от протокола към Споразумението между ЕС и Швейцария относно участието на България и Румъния.

Второ, що се отнася до **помощите за крайно нуждаещи се лица в Швейцария** (Федерален закон от 19 юни 1959 г. за осигуряване за инвалидност (LAI) и Федерален закон от 20 декември 1946 г. за пенсии за старост и за преживели лица (LAVS), изменен на 8 октомври 1999 г.), тези обезщетения не могат да се посочат в списъка към приложение X към Регламент № 883/2004, тъй като не отговарят на по-ограничаващите условия, определени в Регламент № 647/2005. Въпреки това предвид факта, че няколко години преди влизането в сила на Регламент № 647/2005 беше одобрено това обезщетение да се включи в приложение IIa към Регламент № 1408/71, предвид факта, че Швейцария изисква запазване на статуквото по отношение на това обезщетение, позовавайки се на статичния характер на Споразумението, и предвид факта, че Швейцария като цяло приема по-строгите изисквания, свързани с приложение X към Регламент № 883/2004, неизнасянето на това обезщетение е предмет на отделна точка в протокола към това споразумение.

Трето, по отношение на текста относно **обезщетенията съгласно плановете за професионални обезщетения** във връзка с пенсиите за старост, за преживели лица и за инвалидност: това преходно регулиране беше прекратено на 31 май 2007 г., пет години след влизане в сила на Споразумението. При все това е възможно някои стари случаи да са обхванати от това регулиране (лица, които са напуснали Швейцария преди 31 май 2007 г., но все още не са подали заявление за обезщетението) и поради тази причина текстът се запазва.

В този контекст член 3, параграф 1 беше коригиран („граждани на *някои* държави-членки“), тъй като преходните разпоредби, свързани с осигуряване при безработица на лица с швейцарско разрешително за престой, валидно за по-малко от година, са приложими само за граждани на държави-членки от ЕС-8 и ЕС-2; вж. протоколите за разширяване: Протокол от 26 октомври 2004 г. към Споразумението (ОВ L 89, 28.3.2006 г, стр. 30) и Протокол от 27 май 2008 г. (ОВ L 124, 20.5.2009 г., стр. 53).

Член 3, параграф 1 също беше коригиран с цел пълнота чрез въвеждане на позоваване на протокола и по-специално горепосочените точки в този протокол, свързани с швейцарските помощи за крайно нуждаещи се лица и обезщетенията съгласно плановете за професионално обезщетение.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението няма отражения върху бюджета на ЕС.

2011/0291 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която ще бъде взета от името на Европейския съюз в съвместния комитет, създаден съгласно Споразумението между Европейската общност и нейните държави-членки, от една страна, и Конфедерация Швейцария, от друга, относно свободното движение на хора във връзка със замяната на приложение II към Споразумението относно координация на схемите за социална сигурност

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функциониране на Европейския съюз, и по-специално член 48, съвместно с член 218, параграф 9 от него,

като взе предвид Решение 2002/309/ЕО, Евратом на Съвета и на Комисията относно Споразумение за научно и технологично сътрудничество от 4 април 2002 г. за сключване на седем споразумения с Швейцарската конфедерация[1], и по-специално член 2 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) Споразумението между Европейската общност и нейните държави-членки, от една страна, и Конфедерация Швейцария, от друга, за свободно движение на хора (наричано по-нататък „Споразумението“) влезе в сила на 1 юни 2002 г.

(2) В член 18 от Споразумението се предвижда, че съвместният комитет може посредством решение да приема изменения на Споразумението, *inter alia* на приложение II към Споразумението относно координация на схемите за социална сигурност.

(3) С оглед да се осигури последователно и правилно прилагане на законодателството на ЕС и да се избегнат административни и евентуално правни пречки, приложение II към Споразумението трябва да се измени, така че в него да се включат нови правни актове на ЕС, на които Споразумението понастоящем не се позовава.

(4) С оглед постигане на яснота и рационалност, приложение II и протоколът към същото приложение следва да се кодифицират,

[1] ОВ L 114, 30.4.2002 г., стр. 1.

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Позицията, която ще бъде взета от името на Съюза в съвместния комитет, създаден съгласно член 14 от Споразумението от 21 юни 1999 г. между Европейската общност и нейните държави-членки, от една страна, и Конфедерация Швейцария, от друга, относно свободното движение на хора, се основава на проекта на решение на съвместния комитет, заложен в приложение I към настоящото решение.

Член 2

Декларацията, заложена в приложение II към настоящото решение, се одобрява и се прави от името на Съюза в Съвместния комитет, когато Съвместният комитет приема посоченото в член 1 свое решение.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета
Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Проект

РЕШЕНИЕ № …/… НА СЪВМЕСТНИЯ КОМИТЕТ

създаден съгласно Споразумението между
Европейската общност и нейните държави-членки, от една страна,
и Конфедерация Швейцария, от друга,
за свободното движение на хора

от …….. година

за замяна на приложение II към същото споразумение относно координация на схемите за социална сигурност

СЪВМЕСТНИЯТ КОМИТЕТ,

като взе предвид споразумението от 21 юни 1999 г. между Европейската общност и нейните държави-членки, от една страна, и Конфедерация Швейцария, от друга страна, относно свободното движение на хора (наричано по-нататък „Споразумението“) и по-специално член 18 от него,

като има предвид, че:

(1) Споразумението беше подписано на 21 юни 1999 г. и влезе в сила на 1 юни 2002 г.

(2) Приложение II към Споразумението относно координацията на схемите за социална сигурност и следва да бъде актуализирано, за да се вземат предвид нови законодателни актове на Европейския съюз, по-специално Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. за координацията на системите за социално осигуряване[2] както и мерките, приети за прилагане на този регламент.

(3) Регламент (ЕО) № 883/2004 замени Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 г. за прилагането на схеми за социално осигуряване на заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността[3].

(4) С цел яснота и рационалност приложение II и протокола към същото приложение следва да бъдат консолидирани в правно обвързващ текст.

(5) Приложение II към Споразумението следва да се поддържа в съответствие с развитието на съответните правни актове на Европейския съюз.

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

---

[2] ОВ L 166, 30.4.2004 г., стр. 1.
[3] ОВ L 149, 5.7.1971 г., стр. 2.

Член 1

Приложение II към Споразумението между Европейската общност и нейните държави-членки, от една страна, и Конфедерация Швейцария, от друга, за свободното движение на хора (наричано по-нататък „Споразумението“) се заменя с приложението към настоящото решение.

Член 2

Настоящото решение е съставено на английски, български, гръцки, датски, естонски, испански, италиански, латвийски, литовски, малтийски, немски, нидерландски, полски, португалски, румънски, словашки, словенски, унгарски, фински, френски, чешки и шведски език, като текстовете на всеки от тези езици са еднакво автентични.

Член 3

Решението влиза в сила на следващия ден след приемането му.

Съставено в … на …. …….. ... година.

За съвместния комитет

Председател

Секретари

ПРИЛОЖЕНИЕ

„ПРИЛОЖЕНИЕ II

Координация на схемите за социална сигурност

Член 1

(1) Договарящите се страни се договарят във връзка с координацията на схемите за социална сигурност да прилагат помежду си актовете на Европейския съюз, на които се прави позоваване и които са изменени с раздел А на настоящото приложение, или правила, равностойни на такива актове.

(2) Понятието „държава(и)-членка(и)“, което се съдържа в актовете, посочени в раздел А от настоящото приложение, се тълкува по такъв начин, че да включва Швейцария в допълнение към държавите, обхванати от съответните актове на Европейския съюз.

Член 2

(1) За целите на прилагането на разпоредбите на настоящото приложение, договарящите се страни вземат надлежно предвид актовете на Европейския съюз, посочени в раздел Б на настоящото приложение.

(2) За целите на прилагането на разпоредбите на настоящото приложение, договарящите се страни обръщат внимание на актовете на Европейския съюз, посочени в раздел В на настоящото приложение.

Член 3

(1) В протокола към настоящото приложение са определени специалните разпоредби относно преходните договорености, свързани с осигуряване при безработица на граждани на определени държави-членки на ЕС с швейцарско разрешително за престой, валидно за по-малко от година, с помощите за крайно нуждаещи се лица в Швейцария и с обезщетенията съгласно плановете за професионални обезщетения, свързани с пенсии за старост, за преживели лица и за инвалидност.

(2) Протоколът представлява неразделна част от настоящото приложение.

РАЗДЕЛ А: АКТОВЕ, НА КОИТО СЕ ПРАВИ ПОЗОВАВАНЕ

1. **Регламент (ЕО) № 883/2004** на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. за координация на системите за социална сигурност[4] (ОВ L 166, 30.4.2004 г.), изменен с Регламент (ЕО) № 988/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. за изменение на Регламент (ЕО)

[4] ОВ L 166, 30.4.2004 г., стр. 1.

№ 883/2004 за координация на системите за социална сигурност и за определяне на съдържанието на неговите приложения[5]

За целите на това споразумение, Регламент (ЕО) № 883/2004 се адаптира както следва:

а) Следното се добавя към приложение I, раздел I

„**Швейцария**

Кантонално законодателство относно авансови плащания на издръжка, основани на член 131, параграф 2 и член 293, параграф 2 от Федералния граждански закон.“

б) Следното се добавя към приложение I, раздел II

„Швейцария

Помощи за раждане на дете и помощи за осиновяване в съответствие с приложимото кантонално законодателство въз основа на член 3, параграф 2 от Федералния закон за семейни помощи.“

в) Следното се добавя към приложение II

„Германия—Швейцария

а) Спогодба за социална сигурност от 25 февруари 1964 г., изменена с допълващи спогодби № 1 от 9 септември 1975 г. и № 2 от 2 март 1989 г.:

i) точка 9б, параграф 1, № 1—4 от окончателния протокол (приложимо законодателство и право на обезщетения за болест в натура за лица, пребиваващи в германския ексклав Büsingen);

ii) точка 9д, параграф 1, буква б), първо, второ и четвърто изречение от окончателния протокол (достъп до доброволно осигуряване за болест в Германия чрез преместване в Германия).

б) Спогодба за осигуряване при безработица от 20 октомври 1982 г, изменена с допълнителния протокол от 22 декември 1992 г.:

i) член 8, параграф 5, Германия (област Büsingen) внася сума, равностойна на кантоналната вноска съгласно швейцарското право, за поемане на разходите за действителните места от мерки за насърчаване на заетостта за работници, подлежащи на тази разпоредба.

Испания—Швейцария

Точка 17 от окончателния протокол към спогодбата за социална сигурност от 13 октомври 1969 г., изменена от допълващата спогодба от 11 юни 1982 г.; лицата, които са осигурени по испанската схема по силата на тази разпоредба, са освободени от изискването да се присъединят към швейцарската здравноосигурителна схема.

---

[5] ОВ L 284, 30.10.2009 г., стр. 43.

Италия—Швейцария

Член 9, параграф 1 от спогодбата за социална сигурност от 14 декември 1962 г, изменена с допълваща спогодба № 1 от 18 декември 1963 г., допълващото споразумение от 4 юли 1969 г., допълнителния протокол от 25 февруари 1974 г. и допълващо споразумение № 2 от 2 април 1980 г.“

г) Следното се добавя към приложение IV

„Швейцария“

д) Следното се добавя към приложение VIII, част 1

„Швейцария

Всички заявления за пенсии за старост, за преживели лица и за инвалидност съгласно основната схема (Федерален закон за осигуряване за старост и за преживели лица и Федерален закон за осигуряване за инвалидност) и законово установени пенсии за старост съгласно законово установените планове за професионални обезщетения (Федерален закон за плановете за професионални обезщетения за осигуряване за старост, за преживели лица и за инвалидност).“

е) Следното се добавя към приложение VIII, част 2

„Швейцария

Пенсии за старост, за преживели лица и за инвалидност съгласно законово установените планове за професионални обезщетения (Федерален закон за плановете за професионални обезщетения за осигуряване за старост, за преживели лица и за инвалидност).“

ж) Следното се добавя към приложение IX, част II

„Швейцария

Пенсии за преживели лица и за инвалидност съгласно законово установените планове за професионални обезщетения (Федерален закон за плановете за професионални обезщетения за осигуряване за старост, за преживели лица и за инвалидност).“

з) Следното се добавя към приложение X

„1. Допълнителни обезщетения (Федерален закон за допълнителните обезщетения от 19 март 1965 г.) и сходни обезщетения, предвидени в кантоналното законодателство.

2. Пенсии в случай на затруднения съгласно осигуряването за инвалидност (член 28, алинея 1a от Федералния закон за осигуряване при инвалидност от 19 юни 1959 г., изменен на 7 октомври 1994 г.).

3. Смесени обезщетения, независещи от вноски, в случай на безработица, както е предвидено в кантоналното законодателство.

4. Извънредни пенсии за инвалидност, независещи от вноски, за лица с увреждания (член 39 от Федералния закон за осигуряване при инвалидност от 19 юни 1959 г.), които преди настъпване на неработоспособността не са подлежали на швейцарското законодателство въз основа на дейност като заети или самостоятелно заети лица.“

i) Следното се добавя към приложение XI

„Швейцария

1. Член 2 от Федералния закон за осигуряване за старост и за преживели лица и член 1 от Федералния закон за осигуряване при инвалидност, които уреждат доброволното осигуряване в тези осигурителни сектори за швейцарски граждани, пребиваващи в държави, които не са предмет на настоящото споразумение, се прилагат по отношение на лица, пребиваващи извън Швейцария, които са граждани на други държави, по отношение на които настоящото споразумение е приложимо, и по отношение на бежанци и лица без гражданство, които пребиват на територията на тези държави, ако тези лица се присъединят към схемата за доброволно осигуряване не по-късно от една година след датата, на която са престанали да подлежат на осигуряване за старост, за преживели лица и за инвалидност след непрекъснат период на осигуряване от поне пет години.

2. Когато дадено лице престане да подлежи на швейцарското осигуряване за старост, за преживели лица и за инвалидност след непрекъснат осигурителен период от поне пет години, то продължава да има право на осигуряване със съгласието на работодателя, ако работи в държава, в която Споразумението не е приложимо за работодател в Швейцария и ако подаде заявление за тази цел в рамките на шест месеца от датата, на която престане да се осигурява.

3. Задължителното осигуряване съгласно швейцарската здравноосигурителна система и възможни изключения

   a) Швейцарските правни разпоредби, които уреждат задължителното осигуряване за болест, се прилагат по отношение на следните лица, които не пребивават в Швейцария:

      i) лицата, които подлежат на швейцарските правни разпоредби съгласно дял II от регламента;

      ii) лицата, чиито разходи за обезщетения се поемат от Швейцария, съгласно членове 24, 25, 26 от регламента;

      iii) лица, които получават обезщетения за осигуряване при безработица от Швейцария;

      iv) членове на семействата на лицата, посочени в подточки i) и iii), или на заето или самостоятелно заето лице, пребиваващо в Швейцария, което се осигурява съгласно швейцарската здравноосигурителна схема, освен ако тези членове на семейството пребиват в една от следните държави: Дания, Испания, Унгария, Португалия, Швеция или Обединеното кралство;

v) членове на семейството на лицата, посочени в подточка ii), или на пенсионер, пребиваващ в Швейцария, който се осигурява съгласно швейцарската здравноосигурителна схема, освен ако тези членове на семейството пребивават в една от следните държави: Дания, Португалия, Швеция или Обединеното кралство.

За членове на семейството се считат онези лица, които се определят като членове на семейството съгласно законодателството на държавата на пребиваване.

б) Лицата, посочени в буква а), могат при поискване да бъдат освободени от задължителното осигуряване ако и при условие че пребивават в една от следните държави и могат да докажат, че имат право на обезщетение в случай на болест: Германия, Франция, Италия, Австрия и, по отношение на лицата, посочени в буква а), подточки iv) и v), Финландия и, по отношение на лицата, посочени в буква а), подточка ii), Португалия.

Това искане

аа) трябва да се представи в рамките на три месеца след датата, на която задължението за осигуряване в Швейцария влезе в сила; когато в обосновани случаи искането е представено след този краен срок, освобождаването влиза в сила от началото на задължението за осигуряване;

бб) е приложимо за всички членове на семейството, които пребивават в една и съща държава.

4. Когато дадено лице, подлежащо на швейцарските правни разпоредби съгласно дял II от регламента, в изпълнение на точка 3, буква б) подлежи за целите на здравното осигуряване на правните разпоредби на друга държава, обхванатата от настоящото споразумение, разходите за тези обезщетения в натура за нетрудови злополуки се делят поравно между швейцарското осигурително дружество за трудови и нетрудови злополуки и професионални заболявания и компетентната здравноосигурителна институция, ако е налице право на обезщетения в натура и от двата органа. Швейцарското осигурително дружество за трудови и нетрудови злополуки и професионални заболявания поема всички разходи в случай на трудови злополуки, злополуки по пътя към работата или професионални заболявания, дори когато съществува право на обезщетения от здравноосигурителен орган в държавата на пребиваване.

5. Лицата, които работят, но не пребивават в Швейцария, и които имат законово установено осигурително покритие в тяхната държава на пребиваване в съответствие с точка 3, буква б), както и членовете на семействата им, се възползват от разпоредбите на член 19 от регламента по време на престоя си в Швейцария.

6. За целите на прилагане на членове 18, 19, 20, 27 от регламента в Швейцария, компетентното осигурително дружество поема всички фактурирани разходи.

7. Осигурителните периоди за дневни надбавки, реализирани съгласно осигурителната схема на друга държава, по отношение на която се прилага настоящото споразумение, се вземат предвид за намаляването или увеличаването на възможния резерв в осигуряването за дневни надбавки в случай на майчинство или болест, когато лицето започне да се осигурява в швейцарско осигурително дружество в рамките на три месеца след като осигурителното му покритие в друга държава се прекъсне.

8. Когато на дадено лице, което е било заето срещу заплащане или самостоятелно заето в Швейцария и е посрещало своите жизненоважни нужди, се е наложило да прекрати дейността си поради злополука или заболяване и вече не подлежи на швейцарското законодателство, свързано с осигуряването при инвалидност, то се счита за обхванато от това осигуряване с цел допустимост до мерки за рехабилитация, докато започне да се изплаща пенсия за инвалидност и през целия период, в който се възползва от тези мерки, при условие че не е започнало нова работа извън Швейцария.“

2. Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. за установяване процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социална сигурност[6]

За целите на настоящото споразумение, Регламент (ЕО) № 987/2009 се адаптира както следва:

а) Следното се добавя към **приложение 1**

„Споразумение между Швейцария и Франция от 26 октомври 2004 г. за установяване на специалните процедури за възстановяване на обезщетения за здравни грижи

Споразумение между Швейцария и Италия от 17 ноември 2005 г. за установяване на специалните процедури за възстановяване на обезщетения за здравни грижи“

3. Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 г. за прилагането на схеми за социална сигурност на заети лица, самостоятелно заети лица и на членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността, последно изменен с Регламент (ЕО) № 592/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г.[7], и когато е посочено в Регламент (ЕО) № 883/2004 или № 987/2009 или когато става въпрос за случаи в миналото.

4. Регламент (ЕИО) № 574/72 на Съвета от 21 март 1972 г. относно определяне на реда за прилагане на Регламент (ЕИО) № 1408/71 за прилагането на схеми за социална сигурност на заети лица, самостоятелно заети лица и техните семейства, които се движат в рамките на Общността, последно изменен с Регламент (ЕО) № 120/2009 от 9 февруари 2009 г.[8], и когато е посочено в Регламент (ЕО) № 883/2004 или № 987/2009 или когато става въпрос за случаи в миналото.

---

6 ОВ L 284, 30.10.2009 г., стр. 1.
7 ОВ L 177, 4.7.2008 г., стр. 1.
8 ОВ L 39, 10.2.2009 г., стр. 29.

5. **398 L 49 Директива 98/49/ЕО на Съвета** от 29 юни 1998 г.[9] за запазване на правото на допълнителна пенсия на заети лица и самостоятелно заети лица, движещи се в границите на Общността.

[9] ОВ L 209, 25.7.1998 г., стр. 46.

РАЗДЕЛ Б: АКТОВЕ, КОИТО ДОГОВАРЯЩИТЕ СЕ СТРАНИ ВЗЕМАТ НАДЛЕЖНО ПРЕДВИД

(1) Решение на Административната комисия за координация на системите на социална сигурност № A1 от 12 юни 2009 г. за установяване на процедура на диалог и помирение по отношение на валидността на документите, определянето на приложимото законодателство и предоставянето на обезщетения съгласно Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета[10].

(2) Решение на Административната комисия за координация на системите на социална сигурност № A2 от 12 юни 2009 г. за тълкуване на член 12 от Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета относно законодателството, приложимо за командировани работници и самостоятелно заети работници, временно работещи извън компетентната държава[11].

(3) Решение на Административната комисия за координация на системите на социална сигурност № A3 от 17 декември 2009 г. относно натрупването на непрекъснати периоди на командироване, изпълнени по регламенти № 1408/71 и 883/2004[12].

(4) Решение на Административната комисия за координация на системите на социална сигурност № E1 от 12 юни 2009 г. относно практическите условия и ред във връзка с преходния период за обмена на данни по електронен път, посочен в член 4 от Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета[13].

(5) Решение на Административната комисия за координация на системите на социална сигурност № F1 от 12 юни 2009 г. за тълкуване на член 68 от Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета относно правилата за предимство в случай на съвпадане на семейни обезщетения[14].

(6) Решение на Административната комисия за координация на системите на социална сигурност № H1 от 12 юни 2009 г. относно рамката за прехода от регламенти (ЕИО) № 1408/71 и (ЕИО) № 574/72 на Съвета към регламенти (ЕО) № 883/2004 и (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета и прилагането на решенията и препоръките на Административната комисия за координация на системите за социална сигурност[15].

(7) Решение на Административната комисия за координация на системите на социална сигурност № H2 от 12 юни 2009 г. относно методите на работа и състава на Техническата комисия за обработка на информация на

---

10 ОВ C 106, 24.4.2010 г., стр. 1.
11 ОВ C 106, 24.4.2010 г., стр. 5.
12 ОВ C…, стр.
13 ОВ C 106, 24.4.2010 г., стр. 9.
14 ОВ C 106, 24.4.2010 г., стр. 11.
15 ОВ C 106, 24.4.2010 г., стр. 13.

Административната комисия за координация на системите за социална сигурност [16].

(8) Решение на Административната комисия за координация на системите на социална сигурност № H3 от 15 октомври 2009 г. относно датата, която се взема предвид при определяне на обменния курс, посочен в член 90 от Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета[17].

(9) Решение на Административната комисия за координация на системите на социална сигурност № H4 от 22 декември 2009 г. относно състава и методите на работа на Одиторския съвет на Административната комисия за координация на системите за социална сигурност[18].

(10) Решение на Административната комисия за координация на системите на социална сигурност № H5 of 18 март 2010 г. относно сътрудничеството в борбата с измамите и грешките в рамките на регламенти (ЕО) № 883/2004 и (ЕО) № 987/2009 за координация на системите за социална сигурност[19].

(11) Решение на Административната комисия за координация на системите на социална сигурност № P1 от 12 юни 2009 г. за тълкуване на член 50, параграф 4, член 58 и член 87, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета относно отпускането на обезщетения за инвалидност и старост и обезщетения на преживели лица[20].

(12) Решение на Административната комисия за координация на системите на социална сигурност № S1 от 12 юни 2009 г. относно Европейската здравноосигурителна карта[21].

(13) Решение на Административната комисия за координация на системите на социална сигурност № S2 от 12 юни 2009 г. относно техническите спецификации на Европейската здравноосигурителна карта[22].

(14) Решение на Административната комисия за координация на системите на социална сигурност № S3 от 12 юни 2009 г. за определяне на обезщетенията, обхванати в член 19, параграф 1 и член 27, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета и член 25, буква А, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета[23].

(15) Решение на Административната комисия за координация на системите на социална сигурност № S4 от 2 октомври 2009 г. относно процедурите за

---

16 ОВ C 106, 24.4.2010 г., стр. 17.
17 ОВ C 106, 24.4.2010 г., стр. 56.
18 ОВ C 107, 27.4.2010 г., стр. 3.
19 ОВ C…г., стр…
20 ОВ C 106, 24.4.2010 г., стр. 21.
21 ОВ C 106, 24.4.2010 г., стр. 23.
22 ОВ C 106, 24.4.2010 г., стр. 26.
23 ОВ C 106, 24.4.2010 г., стр. 40.

възстановяване на парични средства за изпълнението на членове 35 и 41 от Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета[24].

(16) Решение на Административната комисия за координация на системите на социална сигурност № S5 от 2 октомври 2009 г. за тълкуване на понятието „обезщетения в натура“ съгласно определението в член 1, буква ха) от Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета за болест или майчинство в съответствие с членове 17, 19, 20, 22, член 24, параграф 1, членове 25, 26, член 27, параграфи 1, 3, 4 и 5, членове 28, 34 и член 36, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕО) № 883/2004 и за изчисляването на сумите за възстановяване съгласно членове 62, 63 и 64 от Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета[25].

(17) Решение на Административната комисия за координация на системите на социална сигурност № S6 от 22 декември 2009 г. относно регистрацията в държавата-членка на пребиваване съгласно член 24 от Регламент (ЕО) № 987/2009 и съставянето на списъците, предвидени в член 64, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 987/2009[26].

(18) Решение на Административната комисия за координация на системите на социална сигурност № S7 от 22 декември 2009 г. относно прехода от Регламент (ЕИО) № 1408/71 и Регламент (ЕИО) № 574/72 към Регламент (ЕО) № 883/2004 и Регламент (ЕО) № 987/2009 и прилагането на процедурите по възстановяване на разходи[27].

(19) Решение на Административната комисия за координация на системите на социална сигурност № U1 от 12 юни 2009 г. относно член 54, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на увеличението на обезщетенията за безработица за зависими членове на семейството[28].

(20) Решение на Административната комисия за координация на системите на социална сигурност № U2 от 12 юни 2009 г. относно обхвата на член 65, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на правата на обезщетения за безработица на напълно безработни лица, които не са погранични работници и които по време на последната си дейност като заети или самостоятелно заети лица са пребивавали на територията на държава-членка, различна от компетентната държава-членка[29].

(21) Решение на Административната комисия за координация на системите на социална сигурност № U3 от 12 юни 2009 г. относно обхвата на понятието „частична безработица“, приложимо по отношение на безработните лица,

---

24 ОВ C 106, 24.4.2010 г., стр. 52.
25 ОВ C 106, 24.4.2010 г., стр. 54.
26 ОВ C 107, 27.4.2010 г., стр. 6.
27 ОВ C 107, 27.4.2010 г., стр. 8.
28 ОВ C 106, 24.4.2010 г., стр. 42.
29 ОВ C 106, 24.4.2010 г., стр. 43.

упоменати в член 65, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета[30].

[30] ОВ C 106, 24.4.2010 г., стр. 45.

РАЗДЕЛ B: АКТОВЕ, НА КОИТО ДОГОВАРЯЩИТЕ СЕ СТРАНИ ОБРЪЩАТ ВНИМАНИЕ

1 Препоръка на Административната комисия за координация на системите на социална сигурност № U1 от 12 юни 2009 г. относно приложимото законодателство по отношение на безработни лица, осъществяващи почасова професионална или търговска дейност в държава-членка, различна от държавата на пребиваване[31].

2 Препоръка на Административната комисия за координация на системите на социална сигурност № U2 от 12 юни 2009 г. за прилагане на член 64, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на безработните лица, придружаващи съпрузите или партньорите си, които извършват професионална или търговска дейност в държава-членка, различна от компетентната държава[32].

[31] ОВ C 106, 24.4.2010 г., стр. 49.
[32] ОВ C 106, 24.4.2010 г., стр. 51.

ПРОТОКОЛ КЪМ ПРИЛОЖЕНИЕ II КЪМ СПОРАЗУМЕНИЕТО

I. Осигуряване при безработица

Следните условия се прилагат по отношение на работници, които са граждани на Чешката република, Република Естония, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Полша, Република Словения и Словашката република, до 30 април 2011 г. и по отношение на работници, които са граждани на Република България и Румъния, до 31 май 2016 г.

1. Следните правила се прилагат по отношение на осигуряването при безработица за работници с разрешение за пребиваване с период на валидност, по-кратък от една година:

1.1 Само работниците, които са плащали вноски в Швейцария в продължение на минималния период, изискван по Федералния закон за обезщетенията за безработица и за неплатежоспособност (*loi fédérale sur l'assurance-chômage obligatoire et l'indemnité en cas d'insolvabilité* — LACI)[33] и които отговарят и на другите условия за допустимост до обезщетения за безработица, имат право на такова обезщетение, предоставено от осигурителното дружество при безработица при определените от закона условия.

1.2 Част от събираните вноски за работници, чийто осигурителен период е прекалено кратък, за да даде право на обезщетение за безработица в Швейцария съгласно точка 1.1, се възстановява на държавите им на произход в съответствие с разпоредбите от точка 1.3., с цел да се покрият разходите за обезщетенията, предоставяни на тези работници в случай на пълна безработица; в този случай тези работници нямат право на обезщетение, ако са напълно безработни в Швейцария. При все това те имат право на обезщетения при неблагоприятни метеорологични условия и в случай че работодателят стане неплатежоспособен. Обезщетения в случай на пълна безработица се изплащат от държавата на произход, при условие че въпросните работници са готови да започнат работа. Периодите на осигуряване, реализирани в Швейцария, се вземат предвид така, както биха били взети предвид, ако са реализирани в държавата по произход.

1.3 Частта от събираните вноски за работници, посочена в точка 1.2, се възстановява всяка година в съответствие със следните разпоредби:

а) общите вноски на тези работници се изчисляват за всяка държава въз основа на годишния брой заети работници и средните годишни вноски, платени за всеки работник (вноски на работодателя и служителя).

б) част от така изчислената сума, която съответства на относителния дял, съответстващ на обезщетението за безработица като процент от всички обезщетения, посочени в 1.2, се възстановява на държавата на произход на работниците, а друга част се запазва от Швейцария като резерв за последващи обезщетения[34].

---

[33] *Понастоящем 12 месеца.*

[34] *Възстановените вноски за работници, които ще упражнят правото си на обезщетение за безработица в Швейцария, след като са плащали вноски поне 12 месеца — в рамките на няколко периода на пребиваване — в рамките на две години.*

в) Швейцария ежегодно предоставя извлечение, в което се посочват възстановените вноски. По изискване на държавите на произход, тя посочва базата за изчисление и възстановените суми. Държавите на произход ежегодно уведомяват Швейцария за броя получатели на обезщетения за безработица, посочени в точка 1.2.

2. Ако държава-членка, засегната от тези правила, изпитва затруднения относно прекратяване на договореностите за възстановяване на вноски или ако Швейцария изпитва затруднения с договореностите за натрупване, всяка от договарящите се страни може да отнесе проблема до съвместния комитет.

II. Помощи за крайно нуждаещи се лица

Помощите за крайно нуждаещи се лица, отпускани по швейцарския Федерален закон от 19 юни 1959 г. за осигуряване при инвалидност (LAI) и по Федералния закон от 20 декември 1946 г. за пенсии за старост и за преживели лица (LAVS), изменен на 8 октомври 1999 г., се предоставят изключително ако въпросното лице пребивава в Швейцария.

III. Планове за професионални обезщетения, свързани с пенсии за старост, за преживели лица и за инвалидност

Независимо от член 10, параграф 2 от Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета, отпусканите обезщетения, предвидени във Федералния закон за свободното движение, между плановете за професионални обезщетения, свързани с пенсии за старост, за преживели лица и за инвалидност (*Loi fédérale sur le libre passage dans la prévoyance professionnelle vieillesse, survivants et invalidité*) от 17 декември 1993 г., се изплащат по искане на заето или самостоятелно заето лице, което възнамерява да напусне Швейцария завинаги и което, съгласно дял II от регламента, вече няма да подлежи на швейцарското право, при условие че напусне Швейцария в рамките на пет години след влизането в сила на настоящото споразумение.“

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ДЕКЛАРАЦИЯ

във връзка с декларацията относно участието на Швейцария в комитетите

Административната комисия за социална сигурност на работниците мигранти, упомената във второ тире от декларацията относно участието на Швейцария в комитетите (ОВ L 114 от 30.4.2002 г. стр. 72), беше преименувана на „Административна комисия за координация на системите за социална сигурност“ от член 71 от Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета.